

PRITARTA
Kauno Antano Martinaičio
dailės mokyklos tarybos
2026-05-04 protokolu
Nr. (PP)-1.5-04

PATVIRTINTA
Kauno Antano Martinaičio
dailės mokyklos direktoriaus
2026-05-04 įsakymu
Nr. (V)-1.4-29

KAUNO ANTANO MARTINAIČIO DAILĖS MOKYKLOS PRADINIO DAILĖS FORMALŲJĮ ŠVIETIMĄ PAPILDANČIO UGDYMO MATEMATINĖS KLASĖS PROGRAMA

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Programa skirta 9–12 metų mokiniams. Programos trukmė – 3 metai.
2. Įgyvendinant programą, mokomasi grupėje. Vidutinis mokinių skaičius grupėje – 10.
3. Mokymosi aplinka ir priemonės:
 - 3.1. Dailės dalykams pritaikytos klasės su stalais, specialiu apšvietimu, keramikos degimo krosnimis, grafikos staklėmis ir kt.;
 - 3.2. Piešimo, matavimo, braižymo priemonės;
 - 3.3. Edukacinės priemonės (dėlionės, modeliai);
 - 3.4. Skaitmeninės priemonės (planšetės, kompiuteriai su piešimo ir projektavimo programomis);
 - 3.5. Kompiuterinė ir demonstracinė įranga (interaktyvi lenta ar projektorius);
 - 3.6. Vaizdinė, informacinė ir metodinė medžiaga (vadovėliai, pratybos);
 - 3.7. Mokinių darbams eksponuoti pritaikytos erdvės su ekspozicine įranga.
4. Baigusiems programą mokiniams rekomenduojama dailės ugdymą tęsti pagrindinio dailės formalųjį švietimą papildančio ugdymo programoje.

II. PROGRAMOS TIKSLAS, UŽDAVINIAI IR STRUKTŪRA

5. Programos paskirtis – padėti mokiniams nuosekliai ugdyti dailės srities meninius gebėjimus, tenkinti dailės pažinimo ir raiškos poreikius, ugdyti individualumą, kultūrinį sąmoningumą, estetinę nuovoką bei integruotai per meninę veiklą įtvirtinti matematikos žinias bei supratimą.
6. Programos tikslas – ugdyti gebėjimus dailės priemonėmis perteikti regimąjį ir vaizduotės pasaulį, įgyti kūrybos proceso suvokimo pradmenis bei sustiprinti matematinio mąstymo gebėjimus per kūrybines užduotis.
7. Programos uždaviniai:
 - 7.1 Ugdyti pradinįs grafines, spalvinės ir erdvinės raiškos įgūdžius;
 - 7.2 Formuoti pradinįs įgūdžius dirbant su skirtingomis dailės medžiagomis ir priemonėmis, supažindinti su įvairiomis technikomis ir jų praktišku pritaikymu;
 - 7.3 Ugdyti dailės kūrinio ar reiškinių suvokimo pradmenis, stebėti ir analizuoti aplinką, pasitelkiant matematinius principus (erdvės santykius, proporcijas, simetriją);
 - 7.4 Suteikti mokiniams galimybę plėsti vaizduojamąją patirtį, perteikti savo idėjas panaudojant ir matematinius elementus.

8. Programoje mokoma plastinės raiškos (tapybinės, grafinės, erdvinės) bei dailės pažinimo. Dailės mokymas derinamas su matematikos elementais, patiriant juos kūrybinėje veikloje.
9. Kiekvienos pamokos eigoje vyksta refleksija: mokiniai vertina veiklos rezultatus ir aptaria procesą, lygindami sumanymą su galutiniu darbu bei įvardydami jo poveikį savijautai.
10. Per trejus programos metus mokymosi krūvis paskirstomas taip:
 - 10.1. pirmaisiais metais mokiniai mokosi 2 dienas per savaitę (2 akad. val. plastinei ir 2 akad. val. erdvinei raiškai);
 - 10.2. antraisiais – 3 dienas per savaitę (4 akad. val. plastinei ir 2 akad. val. erdvinei raiškai);
 - 10.3. trečiaisiais – 3 dienas per savaitę (4 akad. val. plastinei raiškai, 1 akad. val. erdvinei raiškai ir 1 akad. val. dailės pažinimui).

III. MOKYMO SPECIFIKA IR TURINYS

11. Programa įgyvendinama dailės mokyklos matematinėje klasėje, kur pagrindinis dėmesys skiriamas dailės ugdymui, o matematikos žinios gilinamos per kūrybines veiklas. Mokiniai per kūrybines užduotis pažįsta ir taiko formas, proporcijas, simetriją bei objektų išsidėstymą erdvėje.
12. Ugdymo turinys iš dalies orientuojamas į bendrojo ugdymo mokyklų 3–5 klasių matematikos programą, integruojant pagrindines temas: geometrines formas, proporcijas, simetriją, matavimą ir ritmą.
13. Ugdymo procese vyrauja dailės veikla, per kurią praktiškai ugdomi matematiniai gebėjimai.
14. Kiekviena pamokos užduotis turi du tikslus:
 - 14.1. dailės – ugdyti meninę raišką, kūrybiškumą, kompozicinius gebėjimus;
 - 14.2. matematikos – formuoti ir gilinti matematinius gebėjimus bei supratimą.
15. Ugdymo turinys nuosekliai gilinamas, atsižvelgiant į mokinių amžių ir gebėjimų raidą.
16. Integruotas dailės ir matematikos ugdymas orientuotas į kūrybiškumo ir meninės raiškos plėtojimą, per matematikos elementus stiprinant loginį mąstymą ir praktinių įgūdžių formavimą.
17. Dalykų mokymas:
 - 17.1. užsiėmimai vyksta klasėse, gamtoje, muziejuose, galerijose ir kt.;
 - 17.2. derinami informaciniai ir kūrybiniai metodai;
 - 17.3. ugdymas individualizuojamas, lanksčiai pritaikant užduotis, atsižvelgiant į mokinio gebėjimų plėtotę bei poreikius, ugdomas pastabumas, nestandartiškas kūrybinis mąstymas, skatinama stebėti aplinkinį pasaulį, gamtos reiškinius, dailės kūrinius.
18. Mokinių pasiekimai:

Nuostata – įsitraukti į kūrybos procesą. Vizualizuoti savo idėjas piešiant, tapant ar lipdant. Išbandyti skirtingas medžiagas ir technikas, kūrybiškai panaudojant matematinius elementus. Pasitikėti savo meniniais gebėjimais ir drąsiai kurti. Domėtis savo krašto kultūra.	
1. Veiklos sritis - Spalvinė, grafinė ir erdvinė raiška	
Esminis gebėjimas: Kelti ir įgyvendinti vizualias idėjas išbandant grafines, spalvines, erdvines raiškos priemones bei technikas, integruojant matematikos elementus kūryboje.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas

1.1. Perteikti sumanymus, vizualias idėjas, vaizduoti pasirinktus motyvus komponuojant plokštumoje, erdvėje.	1.1.1. Pastebėti, pasirinkti ir užfiksuoti atvaizdavimo ar komponavimo motyvus aplinkoje, profesionaliojo meno ar tautodailės pavyzdžiuose. 1.1.2. Atpažinti geometrinius ir erdvinius ryšius bei formas matomuose ar vaizduojamuose objektuose. 1.1.3. Komponuoti motyvus ar atskirus elementus apibrėžtoje plokštumoje, taikant proporcijas, simetriją ar ritmą. 1.1.4. Komponuoti skirtingas erdvines formas, apibūdinti jų skirtumus iš skirtingų žiūrėjimo taškų.
1.2. Naudotis elementariomis spalvinės, grafinės ir erdvinės raiškos techninėmis priemonėmis, įgyvendinti sumanymus naudojant nesudėtingas technikas.	1.2.1. Atpažinti ir skirti elementarias piešimo bei grafikos priemones bei medžiagas, žinoti tradicinius jų naudojimo būdus, išbandyti skirtingas technikas. 1.2.2. Skirti tradicines tapybines priemones bei dažus, žinoti pagrindines jų savybes, išbandyti nesudėtingas technikas. 1.2.3. Skirti skulptūros ir keramikos priemones, išbandyti lipdymo ir konstravimo būdus, kurti savo formas ir erdvinę kompoziciją.
1.3. Kuriant naudoti pagrindinius meninės raiškos elementus ir priemones, atsižvelgiant į formas, proporcijas ir santykius erdvėje kaip priemonę savo kūrybai perteikti.	1.3.1. Išgauti įvairių atspalvių maišant pagrindines, išvestines, papildomas chromatines bei achromatines spalvas. Pasirinkti spalvų derinius. 1.3.2. Naudoti įvairias linijas, dėmes, formas, išgauti skirtingų tonų, tekstūrų. 1.3.1. Lipdyti, konstruoti ir jungti įvairias erdvines formas, bendrais bruožais perteikiant jų charakterį bei paviršių faktūras.
2. Veiklos sritis - Dailės pažinimas	
Esminis gebėjimas: Reflektuoti ir įsivertinti dailės, kultūros paminklus bei reiškinius, taikyti dailės pažinimo įgūdžius praktinėje veikloje ir gyvenime.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas

2.1. Susieti kūrinio nuotaiką su dailės raiškos priemonėmis.	2.1.1 Paaiškinti vartojamus meno ir dailės terminus. 2.1.2 Atpažinti ir skirti pagrindines dailės rūšis, žanrus ir technikas. 2.1.3 Vartojant dailės sąvokas apibūdinti kūrinio keliamą įspūdį, nuotaiką, išvardinti pagrindines meninės raiškos priemones.
2.2. Įžvelgti tradicinėje kultūroje, profesionaliame meniniame palikime ir šiuolaikiniame mene raiškos priemonių kaitą.	2.2.2. Atpažinti ir palyginti kai kuriuos skirtingų epochų, stilių, srovių meno kūrinius. 2.2.3. Savais žodžiais apibūdinti pastebimus meninės raiškos skirtumus įvairiose epochose ir kultūrose.
2.3. Stebėti ir vertinti savo, kitų kūrybą bei pasiekimus parodose, meninėse akcijose, projektuose, konkursuose.	2.3.1. Pasirinkti ir išvardinti kelis dailės kūrinio vertinimo kriterijus. 2.3.2. Apibūdinti pasirinktus darbus, pagrįsti savo nuomonę.

19. Programos turinys pagal veiklos sritis:

19.1. Spalvinė, grafinė ir erdvinė raiška:

19.1.1 Komponavimas plokštumoje, erdvinės formos kūrimas, formų komponavimas tarpusavyje. Teminės kompozicijos, natūrmortas, peizažas, portretas, abstrakti, siužetinė kompozicija. Nesudėtingi funkcionalūs objektai. Natūra ir meninis vaizdas. Esminių natūros bruožų perteikimas. Kūrinio idėja, perteikiama nuotaika. Kūrybinės interpretacijos remiantis natūra, tautodaile, profesionaliuoju menu. Proporcijos, simetrija, pasikartojantys ritmai, geometrinių figūrų bei erdviniai santykiai.

19.1.2. Tapybas guašu, akvarele. Piešimas pieštuku, tušu, kreidelėmis, pastele, anglimi ir kt. Lipdyba iš molio, plastilino, erdvinų formų kūrimas lankstant, konstravimas iš įvairių medžiagų, papjė mašė. Karpymas, lankstymas, aplikacija, koliažas, grotažas, atspaudai, nesudėtingos grafikos technikos, įvairios mišrios bei eksperimentinės technikos ir kt. Matematikos elementai: skaičiuoti, dalinti erdvę, naudoti trupmenas proporcijoms, eksperimentuoti su simetrija, geometrinių figūrų deriniais ir erdvės santykiais ir kt.

19.1.3 Pagrindinių, papildomų chromatinių ir achromatinių spalvų maišymas, atspalviai, šiltos – šaltos, šviesios – tamsios spalvos, nuotaikos kūrimas spalvomis. Taškas, linija, dėmė, tonas, štrichas, tekstūra. Geometrinės ir gamtinės formos, paviršiaus charakteris, faktūra, reljefas, įspaudai, funkcionalios formos. Ritmas, statika – dinamika, simetrija – asimetrija, kontrastas – niuansas.

19.2. Dailės pažinimas:

19.2.1 Menas mūsų aplinkoje. Menas kaip žaidimas. Dailės terminai. Dailės rūšys ir žanrai. Plastinės kalbos elementai. Įvadas į meno epochų pažinimą: senosios civilizacijos, didieji meno stiliai, modernus ir postmodernus menas. Etnokultūra: kalendorinės šventės, papročiai, pasakos, simboliai. Tautodailė: formos, medžiagos, dekoras, ornamentas, spalvos. Dailės kūrinio analizės pradmenys. Matematiniai principai kūriniuose ir meninėje raiškoje: simetrija, proporcija, aukso pjūvis, ritmas, geometrinių formos.

20. Programos turinys pagal mokymo metus:

20.1. Pirmaisiais mokslo metais mokiniai supažindinami su komponavimu plokštumoje ir erdvinėmis formomis, spalvų maišymo pagrindais bei vizualinių sumanymų įgyvendinimu atliekant temines ir abstrakčias kompozicijas, naudojant pieštuką, kreideles, guašą ir spalvotą popierių. Lipdant iš molio ir plastilino kuriamos skirtingos plastinės figūros, įvertinant jų dydį,

formas ir proporcijas. Mokiniai įsisavina spalvinės, grafinės ir erdvinės raiškos sąvokas, raiškos elementų ir priemonių ypatybes. Kūrybos procese praktikuoja simetriją, geometrinių figūrų derinius, proporcijas ir santykius erdvėje, įtraukdami paprastus skaičiavimus (trupmenas) spalvų maišymui ir kompozicijos dalinimui. Per kūrybinius darbus susipažįsta su architektūros, vaizduojamosios ir taikomosios dailės charakteristikomis bei terminais, semiasi idėjų iš natūros, tautodailės ir profesionaliojo meno, panaudodami matematinius elementus kaip priemonę kūrybinei raiškai.

Pirmaisiais mokslo metais mokiniai mokosi 2 dienas per savaitę – skiriamos 2 akademinės valandos plastinei raiškai ir 2 akademinės valandos erdvinei raiškai.

20.2. Antraisiais mokslo metais mokiniai gilinaisi į grafikos, popieriaus plastikos ir tapybos užduotis bei skirtingas atlikimo technikas tušu, pastele, akvarele, anglimi. Šių technikų pagalba atliekamos natūrmorto, peizažo, siužetinės kompozicijos, karpinių užduotys. Įtraukiamos konstravimo ir transformacijos užduotys, kurių pagalba fiksuojama geometrinių figūrų mene kūrybiško pritaikymo, naudojimo galimybė, susipažįstant ir interpretuojant 20 a. pr. menininkų P. Mondriano, V. Kandinsky, P. Picasso ir kt. kūrybą. Atliekamos plokštumos figūrų rūšiavimo, grupavimo užduotys. Praktikuojamasi suskaidyti plokščiąją figūrą į dalis ir sujungti kelias figūras, kuriant ornamentines spalvines ir grafines kompozicijas. Nagrinėjamos erdvinės figūros: kubas, stačiakampis gretasienis, prizmė, piramidė. Kuriamos jų išklotinės ir teminės išklotinių kompozicijos.

Lipdant iš skirtingų plastinės raiškos priemonių, atsižvelgiama į figūros proporcijas, judesį. Dailės pažinimo mokoma integruotai, mokiniai susipažįsta su dailės žanrais, toliau aiškinasi elementarius plastinius dailės sukūrimo principus, mokosi apibūdinti, analizuoti, vertinti savo ir kitų kūrybą.

Antraisiais mokslo metais mokiniai mokosi 3 dienas per savaitę – skiriamos 4 akademinės valandos plastinei raiškai ir 2 akademinės valandos erdvinei raiškai.

20.3. Trečiaisiais mokslo metais jau žinomos dailės technikos apjungiamos, kad mokiniai galėtų įgytas žinias įvairiapusiškai panaudoti kūrybiniuose sumanymuose, interpretuoti, sukurti daugiaplanes kompozicijas. Lipdant ir konstruojant iš skirtingų medžiagų kuriamos sudėtingos daugiafigūrės ir siužetinės kompozicijos. Dailės pažinimo pamokose mokiniai supažindinami su pagrindiniais pasaulinės meno raidos etapais ir svarbiausiais jų pavyzdžiais, aptariant dailės dėsningumus – geometrines formas (pvz., kubizmą), mastelį, dydžių santykius, raštus, ritmą ir pasikartojimą. Analizuojami tautodailės siužetai bei formos.

Mokomasi simetrijos tiesės atžvilgiu (atspindys) taikymo (peizažas su vandeniu tapyboje), simetriškos figūros atkūrimo iš jos dalies; lygiagretaus postūmio, judėjimą transliuojančių kūrybinių užduočių pagal K. Malevič, S. Delaunay ir kt. kūrybos pavyzdžius.

Mokoma vizualiai atskirti trikampių rūšis. Tyrinėjant geometrines figūras, mokoma, kaip jas perdėliojant galima kurti naujas formas, pasitelkiant Tangramo dėlionę. Mokoma pavaizduoti kubą ir stačiakampį gretasienį, sumodeliuojant jų išklotines ir jas dekoruojant dailės pažinime koreliuojančia tema.

Trečiaisiais mokslo metais mokiniai mokosi 3 dienas per savaitę – skiriamos 4 akademinės valandos plastinei raiškai, 1 akademinė valanda erdvinei raiškai ir 1 akademinė valanda dailės pažinimui.